





## Передмова

*Дуже довга, але потрібна для розуміння нашої родини  
і її стосунків зі Схибнутим лісом*

Необхідність написати про Схибнутий ліс постала переді мною одного не надто прекрасного вечора. Тоді в мене стався черговий напад прагнення до нормальності. Мій чоловік, вдягнений у шотландську спідницю, малював щось на дощечці кольоровими олівцями. Син тим часом наминав кукурудзяні пластівці, посипаючи їх перцем. Молодша донька намагалася друкувати на клавіатурі язиком. Її старша сестра захопилася створенням аплікації з курячих кісточок, що залишилися після обіду. Квартира наша, як завжди, була встелена шаром папірців, пластиліну, пензликів, брудних штанів, книжок, батарейок, паяльників, вишивальних ниток, іграшок і речей, назви яких я не можу пригадати. А я сиділа в розпачі на стосі підручників, під якими сушився гербарій, і думала свою гірку думу:

— Невже ніколи не будемо ми нормальною родиною, яка мешкає у нормальній домівці?

Саме в цей час син відволікся від пластівців із перцем і запитав:



— Мамо, а скільки коштує справжня волинка?

Я уявила собі, як над оцим безладом лунатиме волинка, і це не додало мені оптимізму.

— Годі! — заволатала я. — Не хочу бути ненормальною! Віднині ви мусите сидіти в інстаграмі як звичайні діти! Ходити вдома у трикотажних костюмчиках! Їсти печиво з чаєм, а хліб із супом! Робити аплікації з кольорового паперу!

Родина припинила свої справи і витріщилася на мене.

— Чому? — з цікавістю запитала старша донька.

Я не дала собі часу на роздуми.

— Тому що так треба! — скрикнула я.

— Кому треба? — перепитала менша дитина.

— Не мені! — хором відповіла решта.

— Але ж так жити не можна! — вирвалося в мене. — Синку, вчора ти прихопив до школи молоток, пацюка й ганчірку, але не взяв жодного підручника. Мені це набридло! Навіщо я восени купувала оте все шкільне приладдя? І де воно?

— Гумки — в морозилці, — відповіла старша донька. — Я роблю з ними досліди.

— Ручку я вставила ляльці в шию, бо в неї відпала голова, — зауважила менша. — А ще по кількох ручках у мене буде витися горох, коли проросте.

— А я вчора приніс зі школи три «дванадцятки»: з біології — за пацюка, з трудового навчання — за молоток і з історії — за доповідь про шматок домотканого полотна. Хіба те, що я приношу додому, не важливіше за те, що я беру до школи? Пацюка, до речі, я додому не приносив, бо він не мій, а позичений.







— Але ж це неправильно! — Не вгавала я. — Ви маєте вирости нормальними людьми!

— Вони мають вирости насамперед розумними, добрими і чесними, — зауважив тато. — Згадай лише історію Схибнутого лісу. А краще запиши її, аби не забути.

— Не хочу писати! — збурилась я. — Хочу взяти віник і навести лад у квартирі!

Та водночас я відчула, що не дуже прагну цим займатися. Але ж треба відповідати за власні слова... Ото створила сама собі халепу! Могла б тимчасово виселити з ванни тритонів і покупатися...

— Діти! — тато став посеред кімнати. У своєму шотландському кілті, з довгим волоссям, він нагадував ватажка повстанців із пригодницького фільму. — Зараз ми разом спробуємо навести порядок. Або принаймні розчистимо доріжку з кухні до вітальні. Бо у мами напад прагнення до нормальності, який може перейти в хронічну форму. А ти, — він звернувся до мене, — сядеш і занотуєш для нас історію Схибнутого лісу. Хіба марно ми возилися з цим усю відпустку?

Отак скінчився мій черговий потяг до нормального життя. Чоловік із дітьми прибирають (думаю, після цього я ніколи вже не знайду деяких потрібних речей), а я сиджу й записую дивну і ні на що не схожу розповідь про Схибнутий ліс.

Одного літа ми, як справжня поважна родина, вирішили поїхати на море. Наша машина, завалена купою непотребу і кількома необхідними речами (які мені ледь-ледь пощас-



тило запхати), вирушила вранці. Ми всі були, що й казати, не в найкращому гуморі. Менша дитина воліла спати і намагалася влягтися головою на брата, а ногами на сестру. Старші натомість відчували непереборне бажання посваритися. Менша сестра посередині неабияк їм у цій справі заважала, отже, їй перепало з обох боків. Тато чомусь виказав палкий протест проти синових ніг у себе на вухах. Я хвилювалася, що забула в'язальні спиці номер п'ять. Ми всі репетували, збурювалися, сварилися... Зрештою, тато зупинив машину на узбіччі й виголосив, що не здатний кермувати в таких умовах, і якщо це називається літнім відпочинком, то він би краще волів провести кілька тижнів, веслуючи на галері. Син виліз із машини і виказав думку, що він узагалі не бачить нічого позитивного у поїздки на море. Дівчата, перебиваючи одна одну, заканючили, що вони хочуть їсти, пити, спати, вдягти теплий светр, зняти сандалі й...

Не пам'ятаю, хто перший заявив: якщо ми всі не хочемо їхати, то варто було б залишитися в місті. Або поїхати кудись, куди ми справді хочемо потрапити. Син сказав, що було б непогано провести літо у старій фортеці. Старша донька висловилася на користь невеликого скромного палацу, а менша виказала бажання оселитися у хатинці на курячих ніжках. Тато наполягав на галері, а я відчула, що мені вже байдуже. Коли ми всі стомилися стояти на узбіччі й сперечатися, тато загнав нас у машину і сказав, що поверне у перший-ліпший поворот праворуч і їхатиме доти, доки усі не заспокояться. Де це станеться, там ми й відпочиватимемо улітку, і це його останнє батьківське слово.



Утім, слів було сказано ще багато. У першому селі, де всі трохи стихли, тато виказав протест проти архітектурного ансамблю будинку культури. Він сказав, що не може відпочивати влітку біля цієї невдалої радянської пародії на Парфенон. У другому селі всі побачені нами кури були білого кольору, і старша донька заявила, що бажає хоч якогось різноманіття. У третьому селі син вибіг до крамниці по воду і рішуче не погодився з формою носа продавчині.

— Розумієте, це невихований, сердитий і агресивний ніс! — пояснив він. — Я не зможу відпочивати поряд із таким носом!

Майже до вечора ми їхали, зупинялися і критикували одне село за іншим. Переїжджали ліси, луки, річки в очікуванні якогось неймовірного місця, але щоразу знаходили заперечення. Я заспокоювала себе тим, що врешті ми просто поїдемо додому. Аж тут під машиною щось крекнуло, запахло паленою гумою, і тато зупинився біля занедбаної блаженської хатки під стріхою.

— Нормальні люди пробивають одне колесо, — зітхнув тато. — Вітаю, ми пробили відразу два.

— Тому що ми ненормальні, — сказав син, вилазячи з машини. — І поїздка в нас якась божевільна, і ми самі схибнуті, й навіть колеса в нас пробиваються неправильно.

— Ненормальні? — почувся хрипкий голосок за деревом. — Тоді ласкаво просимо до нас.

Біля дороги стояла руда лисиця і махала нам лапою. Ми покрутили головами і вирішили, що нам примарилося.

